

BIULETYN INFORMACYJNY
PTMTS

Z życia Towarzystwa

Pragniemy poinformować Czytelników, że kolejni członkowie naszego Towarzystwa otrzymali z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nominacje profesorskie:

11 listopada 2005 r.

- Ernest Franciszek Kubica z Oddziału Wrocławskiego
- Jerzy Wyrwał z Oddziału Opolskiego

* * * * *

Do Członków i Sympatyków PTMTS

Ponownie apelujemy o rozpowszechnianie wiadomości, że Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej posiada status organizacji pożytku publicznego, co umożliwi przekazywanie 1% podatku dochodowego na jego działalność statutową.

Szczegółowe informacje na ten temat, a także bieżące informacje dotyczące Towarzystwa znajdują się na stronie internetowej

www.ptmts.org.pl

Zapraszamy do jej odwiedzania.

Profesor Jacek Stupnicki (1934-2005) – wspomnienie

Dnia 8 grudnia 2005 roku zmarł w Warszawie prof. dr hab. inż. Jacek Stupnicki, wieloletni nauczyciel akademicki Politechniki Warszawskiej, wykładowca uczelni zagranicznych, wychowawca wielu pokoleń inżynierów i pracowników naukowych. Był uczonym o wielkim dorobku naukowym i technicznym, specjalistą w zakresie budowy i eksploatacji maszyn, trybologii oraz metod eksperymentalnych w mechanice ciała stałego, autorytetem dla wychowanków uczelni i środowiska naukowego.

Urodził się 21 grudnia 1934 w Krakowie, gdzie rozpoczął naukę w szkole powszechnej, po czym przeprowadził się do Warszawy, gdzie uzyskał maturę. W roku 1951 rozpoczął studia na Wydziale Lotniczym Politechniki Warszawskiej. Będąc na trzecim roku studiów (w wieku 20 lat), zatrudniony został przez prof. Z. Brzoskę jako asystent w kierowanym przez niego Zakładzie Wytrzymałości Materiałów i Konstrukcji.

Pracował początkowo na Wydziale Lotniczym, a następnie – po reorganizacji Uczelni na Wydziale Mechanicznym Energetyki i Lotnictwa.

W roku 1964 uzyskał stopień naukowy doktora nauk technicznych, przedstawiając rozprawę pt. *Wpływ warstwy oleju na kinetostatyczne naprężenia kontaktowe*, zaś w roku 1973 doktora habilitowanego na podstawie monografii *Nieizotermiczna analiza elastohydrodynamicznego smarowania*. W roku 1983 uzyskał tytuł naukowy profesora.

Profesor Jacek Stupnicki prowadził badania w wielu obszarach nauki, a zwłaszcza w zakresie: mechaniki kontaktu, elastohydrodynamicznego smarowania, rozwoju pęknięć zmęczeniowych w strefie kontaktu, metod eksperymentalnych w mechanice ciała stałego (m.in. rozwijając metody warstwy elastooptycznej, interferometrii holograficznej, interferometrii plamkowej, termowizji). Efektem tych badań jest ponad

150 publikacji krajowych i międzynarodowych autorstwa i współautorstwa Profesora w postaci artykułów, referatów w materiałach konferencyjnych, książek, monografii, podręczników oraz opracowań technicznych wdrożonych do praktyki. Prace naukowe prowadził zwykle w organizowanych przez siebie grupach i zespołach naukowych, wychowując i kształcąc w ten sposób młodszych pracowników naukowych.

Bardzo duże były także osiągnięcia Profesora w zakresie działalności dydaktycznej. Przez cały okres swojej działalności na PW prowadził ćwiczenia i wykłady między innymi z wytrzymałości materiałów, statyki konstrukcji lotniczych, podstaw konstrukcji maszyn, trybologii. Brał również udział w opracowywaniu programów przedmiotów i programów studiów na kierunkach prowadzonych na Wydziale Mechanicznym Energetyki i Lotnictwa PW.

Przywiązując wielką wagę do kształcenia kadry naukowej, inicjował wiele seminariów i szkół naukowych. Jego zaangażowanie znalazło swój wyraz zwłaszcza w działalności związanej z organizacją kolejnych Sympozjów Mechaniki Eksperymentalnej Ciała Stałego. W latach 1967-72 (III-V Sympozjum) był sekretarzem, w latach 1974-84 (VI-XI Sympozjum) członkiem Komitetu Naukowego, a od 1986 roku (XII-XXI Sympozjum) przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego i Naukowego. Jego działalność przyczyniła się do ugruntowania pozycji Sympozjum i wzrostu zainteresowania metodami eksperymentalnymi. W uznaniu Jego zasług Sekcja Mechaniki Eksperymentalnej Polskiej Akademii Nauk, pod której auspicjami organizowane jest Sympozjum, podjęła jednogłośnie uchwałę o nadaniu przyszłym Sympozjom imienia Profesora J. Stupnickiego. Pod kierunkiem Profesora odbywali staże młodzi pracownicy naukowcy z kraju i z zagranicy. Wypromował 14 doktorów, opracował przeszło 40 recenzji prac doktorskich i 20 recenzji prac habilitacyjnych.

Przez cały okres swojej pracy na Uczelni prowadził bardzo aktywną działalność organizacyjną w jej strukturach i w strukturach Wydziału, a także w polskim i międzynarodowym środowisku naukowym zajmującym się zagadnieniami mechaniki i budowy maszyn. Pełnił wiele funkcji kierowniczych na Politechnice Warszawskiej, m.in. Dziekana Wydziału Mechanicznego Energetyki i Lotnictwa (1984-1987), Dyrektora Instytutu Techniki Lotniczej i Mechaniki Stosowanej (1990-1993), Kierownika Zakładu Podstaw Konstrukcji (1973-1987, 1990-2005). Przez trzy kadencje był członkiem Senatu Politechniki Warszawskiej, a przez dwie kadencje pełnił w nim funkcję przewodniczącego Komisji ds. Kadr.

Od 1996 roku był członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk i członkiem trzech jej komitetów. W Komitecie Mechaniki PAN pełnił funkcję przewodniczącego Sekcji Mechaniki Eksperymentalnej, a w Komitecie Budowy Maszyn – redaktora naczelnego czasopisma *The Archive of Mechanical Engineering*. Był członkiem Komitetu Redakcyjnego (1979-1990) oraz Rady Redakcyjnej (od 1991 roku) kwartalnika *Journal of Theoretical and Applied Mechanics* wydawanego przez Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. Był członkiem rad programowych i naukowych konferencji, a także członkiem wielu towarzystw naukowych, krajowych i międzynarodowych. W Polskim Towarzystwie Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, którego członkiem był od 1964 roku, pełnił wiele funkcji zarówno w Zarządzie Głównym, jak i w Oddziale Warszawskim PTMTS. Był również członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych.

Był laureatem wielu nagród, w tym Ministra, Rektora Politechniki Warszawskiej, Sekretarza PAN, Wydziału IV PAN, American Society for Experimental Mechanics.

Za swoje zasługi Profesor został odznaczony Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Politechniki Warszawskiej.

Profesor miał wiele pasji pozanaukowych, był szybownikiem, zapalonym turystą oraz narciarzem.

*Irena Mruk
Paweł Pyrzanowski*

* * * * *

Profesor Piotr Wilde (1931-2006) – wspomnienie

W dniu 12 stycznia 2006 roku zmarł prof. dr hab. inż. Piotr Krzemyśl Wilde, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk oraz Członek Honorowy Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. Został pochowany w rodzinnym grobowcu na gdańskim cmentarzu Srebrzysko. Pozostawił w smutku wspianą żonę Alicję, która była najmocniejszym dla Niego wsparciem w życiu, a zwłaszcza podczas kilku ostatnich lat, gdy walczył z ciężką chorobą. Osierocił trzech synów i córkę oraz ośmioro wnucząt. Pozostawił też nas – Jego uczniów, współpracowników i przyjaciół, dla których był przede wszystkim Nauczycielem i Mistrzem. Bez patosu można powiedzieć, że był Profesorem profesorów. Chcemy oddać Mu hołd, przypominając Jego życie oraz przesłanie, które nam pozostawił.

Kilka faktów z życia

Piotr Wilde urodził się 19 maja 1931 r. w Bieganowie. Ukończył Liceum im. Kopernika w Toruniu, gdzie w roku 1949 uzyskał maturę. Stopień zawodowy inżyniera otrzymał po ukończeniu Wydziału Inżynierii Lądowej i Wodnej Szkoły Inżynierskiej w Szczecinie w roku 1952, a magisterium w roku 1955 na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Gdańskiej. Studia ukończył z wyróżnieniem.

W latach 1955-1974 pracował w Katedrze Mechaniki Budowli Politechniki Gdańskiej, a od roku 1974, aż do śmierci, w Instytucie Budownictwa Wodnego PAN w Gdańsku-Oliwie, gdzie w latach 1975-1986 oraz 1997-2000 pełnił funkcję dyrektora naczelnego. W roku 1959 odbył staż na uniwersytecie Cornella w USA, a w latach 1967-1970 pracował na Uniwersytecie Basrah w Iraku.

Piotr Wilde doktoryzował się w roku 1958 na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Gdańskiej, a habilitację uzyskał w roku 1964 na Wydziale Inżynierii Budowlanej Politechniki Warszawskiej. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w roku 1972, zaś tytuł profesora zwyczajnego w roku 1982. Przypomnijmy, że w tamtym czasie były to tytuły naukowe nadawane przez Radę Państwa. Dzisiaj natomiast tak się nazywają stanowiska na uczelniach wyższych, zaś istnieje tylko jeden tytuł profesorski.

W roku 1983 Piotr Wilde zostaje wybrany w poczet członków korespondentów Polskiej Akademii Nauk, zaś w roku 1994 zostaje członkiem rzeczywistym Akademii. Jest to bardzo spektakularna kariera naukowa: doktorat w wieku 27 lat, habilitacja w wieku 33 lat i wreszcie tytuł profesora dla 41-latka. Z danych statystycznych wynika, że zaledwie jeden profesor na około trzydziestu tak szybko awansował, co świadczy o dużych zdolnościach i dynamice Piotra Wilde.

Oprócz wymienionej już funkcji dyrektora naczelnego IBW PAN, Profesor pełnił funkcje Sekretarza Oddziału Gdańskiego PAN (1987-1995) oraz Prezesa tego Oddziału (1996-2002). Aktywnie działał w Komitetach Naukowych PAN: Mechaniki, Inżynierii Lądowej i Wodnej, Badań Morza. W latach 1996-2002 był członkiem Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Przez kilkanaście lat pracował w Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułu Naukowego, pisząc niezliczone recenzje mające wpływ na kształtowanie kadry naukowej w Polsce. W latach 1981-1989 był redaktorem naczelnym kwartalnika PAN *Archiwum Hydrotechniki* (obecnie *Archives of Hydro-Engineering and Environmental Mechanics*), był inicjatorem powstania wydawnictwa *Technika Morska* oraz członkiem rad redakcyjnych kilku periodyków, takich jak: *Journal of Theoretical and Applied Mechanics*, *Studia Geotechnica et Mechanica*, *Journal of Hydraulic Research (IAHR)*. Za swoje dokonania został odznaczony m.in. Krzyżami Komandorskim i Oficerskim Orderu Polonia Restituta.

Mechanika budowli

Od ukończenia studiów aż do uzyskania tytułu profesorskiego Piotr Wilde pracował w Katedrze Mechaniki Budowli Politechniki Gdańskiej, w miejscu niemalże magicznym, gdyż była to kuźnia polskich kadr w zakresie mechaniki stosowanej. Pierwszym kierownikiem Katedry był prof. Wojciech Nowacki, jeden z twórców polskiej szkoły mechaniki. W Katedrze były też wydawane pierwsze zeszyty kwartalnika

Archiwum Mechaniki Stosowanej, ukazującego się obecnie pod nazwą *Archives of Mechanics*.

Praca nad problemami teorii konstrukcji była doskonałą szkołą warsztatu naukowego, gdyż formułowanie, a potem rozwiązywanie takich zagadnień wymagało jasnego myślenia oraz biegłości w stosowaniu metod matematycznych. W katedrze systematycznie były organizowane seminaria poświęcone różnym działom mechaniki, matematyki oraz bieżącym problemom badawczym. Przykładowo, systematycznie przerabiano wielotomowy podręcznik matematyki Smirnowa, organizowano seminaria poświęcone rachunkowi tensorowemu, rachunkowi wariacyjnemu, probabilistyce, nieliniowej teorii sprężystości itd. Piotr Wilde był czołową postacią na tych seminariach. Piszący te słowa pamięta też seminaria organizowane przez Niego dla stażystów i asystentów, na których, przykładowo, z ołówkiem w rękę przerabialiśmy podręczniki Timoshenki czy Funga. Ten model ciągłego szkolenia i systematycznego doskonalenia warsztatu został potem zaszczipiony przez Profesora w Instytucie Budownictwa Wodnego PAN.

Od początku swojej działalności w Katedrze Mechaniki Budowli Piotr Wilde zajmował się głównie teorią płyt cienkich, również z uwzględnieniem anizotropii, układami płytowo-tarczowymi w konstrukcjach mostowych, teorią dużych przemieszczeń płyt spowodowanych polem temperatury, teorią konstrukcji wiszących oraz teorią powłok. Specjaliści od teorii konstrukcji potrafią ocenić to szerokie spektrum tematyczne oraz warsztat, który należy opanować, aby swobodnie pracować nad takimi problemami. Wyniki, które Piotr Wilde uzyskał, zostały przedstawione w przeszło 20 publikacjach, a ponadto zostały wykorzystane w praktyce, na przykład: przy projektowaniu wiszących dachów w sopockiej Operze Leśnej czy słynnym Non-Stopie, jak też przekrycia powłokowego na dworcu PKP w Katowicach. Można też jeszcze spotkać cytowania niektórych prac Profesora, np. w podstawowym podręczniku Witold Nowackiego *Dynamika budowli*.

W tamtym czasie w Katedrze Mechaniki Budowli były też prowadzone badania modelowe konstrukcji, na przykład modelu wspomnianego już przekrycia powłokowego na dworcu w Katowicach czy też konstrukcji cienkościennych, w których aktywnie uczestniczył Piotr Wilde. Badania te wykonywane były przy zastosowaniu metod tensometrii oporowej, a same tensometry były produkowane w Katedrze w ramach działalności gospodarczej. Wówczas było na te tensometry duże zapotrzebowanie, więc pracownicy naukowo-dydaktyczni mogli w ten sposób dorobić do skromnych pensji. Dzisiaj to wszystko może się wydawać trochę dziwne, gdyż najlepszy sprzęt można bez trudu zakupić, zaś barierą mogą być tylko pieniądze.

Piotr Wilde był też doskonałym dydaktykiem, a przy tablicy czuł się wręcz jak ryba w wodzie. Wykładał wówczas takie przedmioty jak mechanika teoretyczna, wytrzymałość materiałów i mechanika budowli. Wspólnie ze śp. prof. M. Wizmurem napisał dobry podręcznik *Mechanika teoretyczna* (PWN, 1984).

Te blisko 20 lat pracy w Katedrze Mechaniki Budowli, gdzie prowadzono na wysokim poziomie dydaktykę, włączając w to katedralne seminaria, na których była dobra atmosfera intelektualna i doskonałe środowisko, gdzie prowadzono badania naukowe na wysokim poziomie, z których duża część miała znaczenie praktyczne i była stosowana, nie wspominając zdolności Piotra Wilde i Jego pasji, ukształtowały wspaniałego naukowca, który mógł stawić czoła szerokiemu spektrum nowych wyzwań.

Hydrosprężystość

Przedmiotem badań hydrosprężystości są problemy współdziałania konstrukcji z cieczą, np. sprzężone drgania sprężystej płyty czy powłoki w kontakcie z wodą, uderzenie fali w sprężystą konstrukcję itd. Piotr Wilde zainteresował się tą problematyką, gdy do Katedry wpłynęło zlecenie związane z projektowanym zbiornikiem na wodę. Była to stalowa powłoka podwieszona na kablach i należało przeanalizować dynamikę takiego układu. W rezultacie rozwiązano praktyczny problem, a przy okazji napisano parę artykułów naukowych. W tym samym czasie napłynęło kolejne zlecenie związane z konstrukcją zbiorników na ropę w budowanej właśnie Rafinerii Gdańskiej (lata 1970.). Jednym z ważnych problemów do rozwiązania było rozpoznanie dynamiki dachów pływających w tych zbiornikach. Piotr zaproponował pisaćemu te słowa pracę nad tą problematyką w ramach doktoratu, którego został promotorem. Praca została obroniona w 1974 roku, a uzyskane wyniki były nawet niedawno cytowane. Piszę o tym dlatego, aby pokazać jak Profesor potrafił zainspirować młodych ludzi ciekawymi problemami naukowymi wynikającymi z rzeczywistości.

Problematyka hydrosprężystości została przeniesiona do Instytutu Budownictwa Wodnego PAN, którego dyrektorem naczelnym został Profesor w roku 1974. Pierwsze prace z tej specjalności dotyczyły analizy sztywnego bloku (falochronu) obciążonego ciśnieniami od falującej wody. Oprócz badań naukowych Profesor przygotowywał kadre. W miarę tego procesu rosła też trudność podejmowanych problemów. Przykładowo, analizowano siły wywierane przez falowanie na różne konstrukcje hydrotechniczne, jak na pomost molo itd. Wyjaśniano, teoretycznie i doświadczalnie, dlaczego falowanie potrafi taką konstrukcję zniszczyć.

Piotr uznał, że oprócz badań teoretycznych powinno być porządne laboratorium i doprowadził do tego, że takie laboratorium powstało jako tzw. kanał falowy – jedyne tego typu urządzenie w Polsce. Nie sposób wymienić doświadczeń, które były w tym laboratorium przeprowadzane. Przykładowo, były to badania dotyczące samego falowania, współdziałania fal z konstrukcjami, a nawet badania dotyczące transportu rumowiska. Problematyka hydrosprężystości towarzyszyła Profesorowi aż do śmierci. Ostatnia praca z tej specjalności ukazała się w roku 2005 w renomowanym czasopiśmie *Journal of Fluids and Structures*.

Probabilistyka

Profesor był zawsze zafascynowany metodami matematycznymi w naukach technicznych. Miał w tym kierunku duże zdolności i kiedyś wyznał, że marzył o studiach matematycznych. Znał na tyle dobrze matematykę, że wielu zawodowych matematyków pisało u Niego prace doktorskie, np. R. Namysł, Z. Hryniewicz czy E. Filipow-Ciskowska. Jedną ze specjalności matematyki, która wzbudziła zainteresowanie Piotra, była probabilistyka. Wydaje mi się, że osobą, która zainspirowała Profesora był Jego przyjaciel i długoletni współpracownik prof. Eugeniusz Bielewicz, wspaniały człowiek, niezwykle skromny, który miał duży wpływ na działalność Katedry Mechaniki Budowli. To właśnie „Gieniu”, jak go nazywaliśmy, namówił Piotra do podjęcia tej tematyki w zastosowaniu do mechaniki budowli. Było to niezwykle płodne pole badań. Jeszcze na Politechnice Gdańskiej rozpoczęto badanie wpływu losowych odchyień od idealnej powierzchni cylindra na stateczność zbiorników na ciecze.

Później ta problematyka została przeniesiona do Instytutu Budownictwa Wodnego PAN, gdzie Profesor organizował seminaria i przyczynił się m.in. do utworzenia zespołu prof. W. Knabe, w którym rozpoczęto stosować metody probabilistyczne w mechanice gruntów. Probabilistyka znalazła też zastosowanie w hydraulice morskiej, gdyż procesy falowania mają charakter losowy. Specjaliści z owej dyscypliny byli też wychowankami Profesora, gdyż uczestniczyli w Jego seminariach, zanim przeszedł On do IBW PAN.

Profesor, oprócz szeregu artykułów naukowych, opublikował dwie książki związane z probabilistyką. Pierwsza z nich to *Dyskretyzacja pól losowych w obliczeniach inżynierskich* (PWN, 1981), a druga to *Kalman Filters Method in the Analysis of Vibrations due to Water Waves* (World Scientific, 1993) napisana wspólnie z A. Kozakiewiczem.

Mechanika gruntów

Na początku lat 1970. w IBW PAN była rozwinięta doświadczalna mechanika gruntów, natomiast nie prowadzono badań teoretycznych. Profesor aktywnie zaangażował się w tę problematykę, aby powstała właściwa proporcja między doświadczeniem i teorią. Dał wszystkim wspaniały przykład, w jaki sposób można się zabrać do takiego dzieła. Mimo że był już bardzo zaangażowany w wiele innych spraw, znalazł czas, aby przestudiować najnowsze prace teoretyczne z mechaniki gruntów i włączyć się twórczo w ten nurt badawczy. Profesor sformułował oryginalne modele ośrodka sypkiego, stosując formalizm sprężysto-plastyczności. Modele te pozwoliły na uściślenie opisu zmian objętościowych takiego ośrodka podczas procesu plastycznego płynięcia. Prace Profesora na ten temat są ciągle cytowane w literaturze, ostatnio nawet w książce słynnego profesora O. Zienkiewicza. Do pracy nad tymi modelami wciągnął młodych ludzi, którzy zajmowali się cząstkowymi problemami, przykładowo: doświadczalne wyznaczenie parametrów modeli, doświadczalna weryfikacja predykcji teorii na modelach konstrukcji, numeryczna analiza zagadnień początkowo-brzegowych itd. Systematycznie były organizowane seminaria naukowe, na których referowano bieżące prace badawcze, jak też uczono się warsztatu naukowego. Zaowocowała ta praca czterema doktoratami i wieloma publikacjami.

Profesor zainspirował też problematyką geomechaniki piszącego te słowa, proponując przejście do pracy z Katedry Mechaniki Budowli Politechniki Gdańskiej do Zakładu Mechaniki Podłoża IBW PAN oraz sugerując zajęcie się teorią gruntu zbrojonego – nowego wówczas materiału kompozytowego. Zapoczątkował w ten sposób bardzo ciekawy kierunek badań, czego owoce są widoczne do dzisiaj. Przypomnę jeszcze, że również zainteresowanie grupy osób metodami probabilistycznymi, też zapoczątkowane wykładami i seminariami prowadzonymi przez Profesora, jest Jego wkładem do mechaniki gruntów.

Problem kształcenia kadry naukowej był Profesorowi bardzo bliski i przez całe swoje życie był w to zaangażowany. Najważniejsze dla Niego były solidne podstawy teoretyczne, ale duże znaczenie przywiązywał też do dobrego eksperymentu oraz do metod numerycznych. W każdym z tych rodzajów pracy badawczej był znawcą, a te trzy elementy łączył harmonijnie we wspaniały warsztat pracy naukowej.

Mechanika falowania

Mechanika falowania, głównie w odniesieniu do fal wiatrowych na morzu, zawsze była jedną ze sztandarowych specjalności IBW PAN i Profesor nie byłby sobą, gdyby się tym również nie zainteresował. Wspomniałem już, że z inspiracji Profesora został zbudowany kanał falowy o długości ponad 60-metrowej wraz z nowoczesnym generatorem falowania i oprzyrządowaniem pomiarowym o wysokiej precyzji. Oprócz wspomnianych poprzednio badań, w kanale generowano i mierzono różne fale, od regularnych fal sinusoidalnych, aż po pakiety pseudolosowych fal itd. Ten bogaty materiał doświadczalny następnie starano się opisać teoretycznie. Opis falowania interesował Profesora głównie dlatego, że występują tam nieliniowe równania różniczkowe, co było dużym wyzwaniem. Profesor często przekornie powtarzał, że hydromechanika jest nauką głównie eksperymentalną i faktycznie kierował pracami doświadczalnymi prowadzonymi na wysokim poziomie. Prace te były poprzedzone przygotowaniem teoretycznym, a każdy szczegół był perfekcyjnie dopracowany. Ale chyba najpełniej żył wówczas, gdy analizował wyniki tych badań. Już blisko końca swojego życia, jako bardzo chory człowiek, był zafascynowany nieliniowym równaniem Schrödingera, którym opisywał falowanie wodne. Tej pracy nie dokończył.

Spuścizna

Śp. Piotr Wilde był Profesorem profesorów, osobą niezwykle utalentowaną, a przy tym skuteczną w pracy naukowej. Przede wszystkim zadziwiał bardzo szeroki zakres problematyki, którą się zajmował: od mechaniki budowli z całym wachlarzem specjalności, poprzez mechanikę gruntów, aż po skomplikowane problemy hydrosprężystości i hydrodynamiki. Znaczna większość pracowników naukowych bardzo wąsko się specjalizuje i niemalże całe życie poświęca na cyzelowanie tej swojej specjalności. Nieliczne są osoby, które wykraczają poza jedną specjalność, a Profesor był wyjątkiem nawet wśród tych nielicznych.

Równie zadziwiające jest to, że Profesor zajmował się równoległe badaniami teoretycznymi, doświadczalnymi i obliczeniami numerycznymi, a przecież są to często odrębne metodologie. Mamy przecież specjalistów od teoretycznej mechaniki płynów, eksperymentalnej mechaniki płynów i jeszcze numerycznej mechaniki płynów, a każda z tych specjalności jest jeszcze dodatkowo podzielona. Profesor patrzył na problemy naukowe całościowo i dlatego był tak skuteczny i napisał tak wiele ciekawych prac i książek.

To wszystko, o czym wyżej wspomniałem, składa się na warsztat naukowy, w czym Profesor był prawdziwym Mistrzem. Często mówił o znaczeniu warsztatu, poświęcał mnóstwo czasu na przekazywanie go innym, prowadząc niezliczone wykłady i seminaria. Zawsze miał czas, gdy ktoś do Niego przyszedł z jakimś problemem. Ten kawał swojego życia poświęcił innym i za to jesteśmy Mu głęboko wdzięczni. Jestem pewien, że to właśnie konieczność doskonalenia warsztatu naukowego jest głównym przesłaniem, które wynika z bogatego życia Profesora. Bez dobrego warsztatu nie może być w ogóle mowy o prowadzeniu badań naukowych. Myślę, że każdy z nas powinien przyrzec się temu co sam robi, w odniesieniu do tego co zrobił Profesor, aby się doskonalić

i może trochę wyżej ustawić sobie poprzeczkę. Jeżeli przez to któryś z nas stanie się lepszy, będzie to kolejną zasługą Profesora, już po Jego śmierci.

Drogi Piotrze! Dziękujemy za wszystko, co dla nas zrobiłeś. Brakuje nam Ciebie, ale pozostaniesz dla nas Wzorem i Autorytetem.

Andrzej Sawicki
Gdańsk-Oliwa, styczeń 2006

* * * * *

Sprawozdanie z przebiegu V Konferencji Kompozyty Polimerowe

Organizatorem konferencji z cyklu *Kompozyty Polimerowe* jest Instytut Mechaniki i Konstrukcji Wydziału Inżynierii Produkcji Politechniki Warszawskiej. Całość spraw naukowych i organizacyjnych prowadzi prof. M. Klasztorny. Zgodnie z formułą tego cyklu konferencji, przyjętą w 1997 roku, konferencje odbywają się co 2 lata w grudniu w Wiśle. Na konferencjach wygłaszane są tylko referaty problemowe przez ekspertów z krajowych uczelni technicznych i instytutów badawczych. Referaty są przygotowywane na zaproszenie Komitetu Naukowego i Organizacyjnego. Autorzy referatów problemowych są zwolnieni z opłat konferencyjnych.

V Konferencja Kompozyty Polimerowe odbyła się w dniach 14-15 grudnia 2005 w DW Halny w Wiśle. Patronat nad konferencją objęły następujące organizacje:

- Sekcja Kompozytów KnoM PAN
- Sekcja Mechaniki Konstrukcji i Materiałów KILiW PAN
- Polskie Towarzystwo Materiałów Kompozytowych (PTMK)
- Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej (PTMTS)

Na konferencji wygłoszono 9 referatów problemowych z zakresu badań podstawowych i stosowanych dotyczących materiałów polimerowych, 1 referat problemowy przeglądowy z zakresu technologii wytwarzania materiałów polimerowych oraz 2 referaty problemowe z zakresu zastosowania materiałów polimerowych w lotnictwie. Po każdym referacie odbyła się dyskusja.

W V Konferencji Kompozyty Polimerowe udział wzięło 56 osób, w tym 39 osób z Instytutu Mechaniki i Konstrukcji PW. Konferencja została dofinansowana przez Instytut Mechaniki i Konstrukcji PW. Konferencja została połączona z II Seminarium Naukowym Instytutu Mechaniki i Konstrukcji PW, które odbyło się 16 grudnia 2005 r. W DW Halny w Wiśle.

Marian Klasztorny

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA
MECHANIKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ
ZA 2005 ROK**

I Działalność organizacyjna

I.1. Władze Towarzystwa

Zarząd Główny

W 2005 roku Zarząd Główny PTMTS działał w składzie:

Przewodniczący	–	prof. dr hab. inż. Józef Kubik
Wiceprzewodniczący	–	prof. dr hab. inż. Dagmara Tejszerska
Wiceprzewodniczący	–	prof. dr hab. inż. Wojciech Nowacki
Sekretarz Generalny	–	dr hab. Wiesław Nagórko, prof. SGGW
Skarbnik	–	dr inż. Jacek Goszczyński
Z-ca Sekretarza Gen.	–	prof. dr hab. inż. Roman Jankowiak
Z-ca Skarbnika	–	prof. dr hab. inż. Czesław Szymczak
Członkowie Zarządu	–	prof. dr hab. inż. Lech Dietrich
	–	prof. dr hab. inż. Stanisław Drobniak
	–	prof. dr hab. inż. Andrzej Tylikowski
Z-cy Członków Zarządu	–	prof. dr hab. inż. Piotr Konderla
	–	prof. dr hab. inż. Jerzy Rakowski, prof. PP

Przewodniczący Oddziałów:

Białostockiego	–	dr inż. Robert Uścińowicz
Bielsko-Bialskiego	–	dr hab. inż. Józef Drewniak, prof. ATH
Bydgoskiego	–	dr hab. inż. Henryk Holka, prof. ATR
Częstochowskiego	–	dr hab. inż. Adam Bokota, prof. PCz
Gdańskiego	–	dr hab. inż. Paweł Kłosowski, prof. PG
Gliwickiego	–	dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk, prof. PŚI
Kieleckiego	–	dr hab. inż. Dariusz Bojczuk, prof. PŚk
Krakowskiego	–	dr hab. inż. Ryszard Pęcherski, prof. PK
Lubelskiego	–	dr hab. inż. Jerzy Warmiński, prof. PL
Łódzkiego	–	dr hab. inż. Katarzyna Kowal-Michalska, prof. PŁ
Opolskiego	–	prof. dr hab. inż. Ewald Macha
Poznańskiego	–	dr hab. inż. Ryszard Dziecielak, prof. PP
Rzeszowskiego	–	prof. dr hab. inż. Henryk Kopecki
Szczecińskiego	–	prof. dr hab. inż. Karol Grudziński
Warszawskiego	–	prof. dr hab. inż. Włodzimierz Kurnik
Wrocławskiego	–	dr hab. inż. Władysław Mironowicz, prof. PWt
Zielonogórskiego	–	prof. dr hab. inż. Antoni Matysiak

Główna Komisja Rewizyjna

W 2005 roku Główna Komisja Rewizyjna działała w składzie:

Przewodniczący	–	doc. dr inż. Janusz Lipiński
Wiceprzewodniczący	–	dr hab. inż. Adam Podhorecki, prof. ATR
Członkowie Komisji	–	dr hab. inż. Piotr Fedeliński, prof. PŚl.
	–	dr hab. inż. Roman Lewandowski, prof. PP
Z-cy Członków Komisji	–	dr inż. Edyta Ładyżyńska-Kozdraś
	–	prof. dr hab. inż. Krzysztof Sibilski

Zjazd Delegatów

W dniach 8-10 kwietnia 2005 roku zorganizowano w Wildze XXXI Zjazd Delegatów.

Zebrania plenarne ZG PTMTS

Odbyły się 4 zebrania plenarne Zarządu Głównego: 7 kwietnia, 8 kwietnia (nadzwyczajne), 8 czerwca i 30 listopada.

Zebrania Prezydium ZG PTMTS

W Warszawie odbyły się 4 zebrania Prezydium: 21 marca, 11 maja, 3 sierpnia i 30 listopada.

Zebrania Walne w Oddziałach (2005 r.)

Białystok: 17 I, Bielsko-Biała: 15 I, Bydgoszcz: 20 I, Częstochowa: 13 I, Gdańsk: 12 I, Gliwice: 5 I, Lublin: 10 I, Łódź: 14 I, Kielce: 26 I, Kraków: 31 I, Opole: 12 I, Poznań: 20 I, Rzeszów: 18 I, Szczecin: 21 I, Warszawa: 19 I, Wrocław: 28 I, Zielona Góra: 26 I.

Zebrania Zarządów Oddziałów

W Oddziałach Towarzystwa odbyło się 58 zebrań organizacyjnych (wyszczególnienie podano w załączniku nr 1).

I.2. Członkowie Towarzystwa

Na koniec 2005 roku Towarzystwo liczyło 990 członków, w tym:

- 19 Członków Honorowych
- 63 członków zagranicznych

Ponadto do Towarzystwa należy 22 członków wspierających.

Wykaz liczby członków w poszczególnych Oddziałach podano w załączniku nr 1.

I.3. Ważniejsze uchwały i zalecenia organów statutowych Towarzystwa

XXXI Zjazd Delegatów PTMTS przyjął następujące uchwały:

1. XXXI Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, uznał zorganizowanie w dniach 15-21 sierpnia 2004 roku w Warszawie, 21 Międzynarodowego Kongresu ICTAM'04, (International Congress of Theoretical and Applied Mechanics) za niezwykle ważne i wysoko ocenił działalność Komitetu Organizacyjnego, któremu przewodniczyli profesorowie Witold Gutkowski, Michał Kleiber, Włodzimierz Kurnik i Tomasz Kowalewski.

2. W Kongresie uczestniczyło 1515 osób z 55 krajów, w tym było 194 uczestników z Polski. Wygłoszono 1273 referaty, w tym 38 referatów zaproszonych, 641 referatów w sześćdziesięciu trzech sesjach tematycznych oraz 594 referaty w ramach sześciu mini-sympozjów.

Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej wspierało organizację Kongresu oraz prace Komitetu Kongresowego IUTAM i Komitetu Organizacyjnego, którego członkowie byli w większości członkami PTMTS. Zjazd Delegatów PTMTS wyraża serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które przyczyniły się do tego niewątpliwego sukcesu, jakim było przeprowadzenie Kongresu w Warszawie.

3. XXXI Zjazd Delegatów PTMTS uznaje za celową inicjatywę Oddziału Warszawskiego zorganizowania Kongresu Mechaniki Polskiej. Zjazd powierza Oddziałowi Warszawskiemu podjęcie prac przygotowawczych i organizacyjnych do odbycia w 2007 roku I Kongresu Mechaniki Polskiej w Warszawie.

XXXI Zjazd Delegatów PTMTS

- Wybrał nowe władze PTMTS na XXXII kadencję 2005-2006.
- Wybrał nowych członków Głównej Komisji Rewizyjnej na XXXII kadencję 2005-2006.
- Dokonał zmian w Statucie Towarzystwa (zmiany zostały zatwierdzone przez Sąd i wpisane do KRS; pełny tekst Statutu został opublikowany w Biuletynie Informacyjnym PTMTS kwartalnika JTAM z. 4, t. 43, 2005 oraz jest zamieszczony na stronie internetowej www.ptmts.org.pl/ptmts_pl/statut.htm).
- Nadał godność Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej pięciu członkom. Nowi Członkowie Honorowi PTMTS to:

prof. dr hab.inż. Witold Gutkowski
prof. dr hab.inż. Wojciech Pietraszkiewicz
prof. dr hab.inż. Gwidon Szefer
prof. dr hab.inż. Czesław Woźniak
prof. dr hab.inż. Michał Życzkowski

XXXI Zjazdu Delegatów PTMTS zalecił Zarządowi Głównemu na XXXII kadencję (2005-2006)

- Ustanowić Srebrną i Złotą Odznakę dla osób zasłużonych dla Towarzystwa.
- Ograniczyć liczbę wniosków o nadanie godności Członka Honorowego PTMTS – zgłaszać osoby wyjątkowo zasłużone.
- Ponownie wystąpić do KRS o wpisanie Towarzystwa do rejestru organizacji pożytku publicznego.
- Dbać o wysoki poziom kwartalnika JTAM oraz czynić dalsze starania i wpisanie go na listę filadelfijską.

Główna Komisja Rewizyjna zaleciła Zarządowi Głównemu na XXXII kadencję (2005-2006)

- Zwiększenie dyscypliny finansowej w Oddziałach prowadzącej do większej ścisłości składek członkowskich.
- Uwzględnienie zniżek w opłatach konferencyjnych organizowanych lub współorganizowanych przez PTMTS dla członków Towarzystwa.
- Przekazywanie części wpływów ze składek członkowskich na prace prowadzone przez biuro Zarządu Głównego.
- Rozważenie możliwości przekazywania części wpływów z organizowanych pod szyldem Towarzystwa imprez na rzecz biura Zarządu Głównego.

Uchwały Zarządu Głównego PTMTS

• Zarząd Główny na posiedzeniu plenarnym 7 kwietnia 2005 r.:

- w głosowaniu jawnym przy wszystkich głosach akceptujących przyjął program XXXI Zjazdu Delegatów PTMTS,
- zaakceptował rozstrzygnięcie VIII edycji Nagrody Naukowej im. Wacława Olszaka, w której pierwsze miejsce uzyskała dr inż. Izabela Lubowiecka z Oddziału Gdańskiego za monografię *Całkowanie nieliniowych równań dynamiki ciała sztywnego i powłok sprężystych*,
- w głosowaniu jawnym przy wszystkich głosach akceptujących prof. Jerzy Maryniak został wybrany kandydatem na przewodniczącego XXXI Zjazdu Delegatów PTMTS, a prof. Jarosław Stefaniak kandydatem na wiceprzewodniczącego,
- jednogłośnie poparł kandydaturę prof. Józefa Kubika na przewodniczącego ZG PTMTS w XXXII kadencji,
- zaakceptował do przedstawienia Zjazdowi 9 kandydatów do nadania godności Członka Honorowego PTMTS zgłoszonych przez Zarządy Oddziałów:

Oddział Gdański	– prof. dr hab. inż. Wojciech Pietraszkiewicz
Oddział Krakowski	– prof. dr hab. inż. Józef Nizioł
	– prof. dr hab. inż. Stanisław Mazurkiewicz
	– prof. dr hab. inż. Gwidon Szefer
Oddział Warszawski	– prof. dr hab. inż. Witold Gutkowski
	– prof. dr hab. inż. Stanisław Kocańda
	– prof. dr hab. inż. Zbigniew Wesołowski
Zarząd Główny	– prof. dr hab. inż. Czesław Woźniak
	– prof. dr hab. inż. Michał Życzkowski

• Zarząd Główny na nadzwyczajnym zebraniu plenarnym 8 kwietnia 2005 r.:

- w głosowaniu jawnym podjął uchwałę o przedstawieniu Zjazdowi mniejszej liczby kandydatów do nadania godności Członka Honorowego PTMTS,

- w głosowaniu tajnym wybrał 5. nominowanych:
 - prof. dr hab. inż. Wojciech Pietraszkiewicz
 - prof. dr hab. inż. Gwidon Szefer
 - prof. dr hab. inż. Witold Gutkowski
 - prof. dr hab. inż. Czesław Woźniak
 - prof. dr hab. inż. Michał Życzkowskidla których wnioskuje o nadanie przez Zjazd Delegatów godności Członka Honorowego PTMTS,

- Na zebraniu plenarnym **8 czerwca 2005 r.** w części okolicznościowej:

- wręczono dyplomy nowym Członkom Honorowym,
- laureatka VIII edycji Nagrody Naukowej im. Wacława Olszaka dr Izabela Lubowiecka wygłosiła referat na temat nagrodzonej pracy,
- Zarząd podziękował księgowej Pani Alicji Połaskiej za pracę na rzecz PTMTS.

W części roboczej **Zarząd Główny:**

- omówił obrady XXXI Zjazdu Delegatów i V Konferencję Nowe kierunki rozwoju mechaniki,
- stwierdził, że plan pracy na XXXII kadencję zawiera wnioski XXXI Zjazdu Delegatów PTMTS oraz zalecenia Głównej Komisji Rewizyjnej,
- poinformował o zmianach w prowadzeniu księgowości – od 12 kwietnia 2005 roku księgowość Towarzystwa prowadzi Biuro Rachunkowe ESTIM.

- **Zarząd Główny** na zebraniu plenarnym **30 listopada 2005 r.:**

- przyjął do wiadomości postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy Krajowego Rejestru Sądowego o wpisaniu Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej (PTMTS) do rejestru **organizacji pożytku publicznego**; wpisu dokonano 12 września 2005 roku,
- w głosowaniu jawnym, przy wszystkich głosach akceptujących, przyjął skład Komitetu Redakcyjnego i Rady Redakcyjnej na kolejną kadencję w latach 2006-2008.

Skład Komitetu Redakcyjnego (z zachowaniem pełnionych funkcji):

prof. Wojciech Nowacki – Redaktor Naczelny, prof. Lech Dietrich, prof. Wiesław Sobieraj, prof. Lech Solarz, prof. Andrzej Styczek, prof. Andrzej Tylikowski, prof. Czesław Woźniak, Ewa Koisar – red. techniczny, sekretarz.

Skład Rady Redakcyjnej:

prof. dr hab. inż. Marek Dietrich	prof. Bogdan Skalmierski
prof. Jorge A.C. Ambrosió (Portugalia)	prof. Bertil Storåkers (Szwecja)
prof. Angnel Baltov (Bułgaria)	prof. Jacek Stupnicki
prof. Romesh C. Batra (USA)	prof. Dieter Weichert (Niemcy)
prof. Alain Combescure (Francja)	prof. Jose E. Wesfreid (Francja)
prof. Jüri Engelbrecht (Estonia)	prof. Piotr Wilde
prof. Józef Kubik	prof. Józef Wojnarowski
prof. Jerzy Maryniak	prof. Joseph Zarka (Francja)
prof. Zenon Mróz	prof. Vladimír Zeman (Czechy)
prof. Zbigniew Olesiak	prof. Michał Życzkowski
prof. Ryszard Parkitny	

- w głosowaniu jawnym, przy wszystkich głosach **akceptujących** obrał prof. Marka Dietricha Przewodniczącym Rady Redakcyjnej na kolejną kadencję w latach 2006-2008,
- w głosowaniu jawnym, przy wszystkich głosach **akceptujących** Przewodniczącym Komisji Konkursowej IX edycji Nagrody Naukowej im. Wacława Olszaka wybrał prof. Jerzego Maryniaka,
- w głosowaniu jawnym, przy wszystkich głosach akceptujących przyjął skład jury IX edycji Nagrody Naukowej im. Wacława Olszaka 2005-2007:

prof. Tadeusz Chmielniak	prof. Gwidon Szefer
prof. Lech Dietrich	prof. Andrzej Tylikowski
prof. Stanisław Drobniak	prof. Piotr Wilde
prof. Jerzy Maryniak – przewodniczący	prof. Czesław Woźniak
prof. Piotr Perzyna	
- w związku z trudną sytuacją finansową biura Zarząd Główny zwrócił się do Oddziałów o wsparcie finansowe,
- w głosowaniu jawnym przy 2 głosach **wstrzymujących się** ustalił składkę członkowską na rok 2006 w wysokości 60,00 zł rocznie (5,00 zł miesięcznie). Wysokość rocznej składki dla emerytów wynosi 1 zł.

II Działalność naukowa¹**II.1. Zebrania naukowe**

Najbardziej popularną formą działalności naukowej Towarzystwa jest organizowanie zebrań naukowych. Wykaz referatów wygłoszonych na zebraniach w poszczególnych Oddziałach podajemy poniżej.

Białystok

- dr I. Sielamowicz – *Technika optyczna zastosowana w pomiarach przepływu materiału ziarnistego w silosach* (28 XII, 9 uczestników)

¹Podsumowanie działalności naukowej znajduje się w **Załączniku nr 2**.

Bielsko-Biała

- dr inż. R. Skoczylas – *Komputerowa symulacja procesu odlewania metali* (20 IV, 60 uczestników)
- mgr inż. G. Niemczyk – *Wpływ właściwości przegubów na charakterystyki siłowe układu kierowniczego samochodu* (7 IX, 25 uczestników)

Bydgoszcz

- dr inż. A. Grabowski – *Analiza dynamiczna układów ciągnowych* (11 I, 35 uczestników)
- dr hab. inż. Jerzy Gołaś, prof. ATR – *Efekt ścinania poprzecznego i bezwładności obrotowej na drgania belki z kompozytu włóknistego* (31 VI, 35 uczestników)
- prof. Jerzy Maryniak – *Zanim samolot wystartuje* – referat plenarny XV MKN „Technika Lotnicza i Kosmiczna” (26 IX, 60 uczestników)
- dr inż. M. Kukliński – *Modelowanie i numeryczne symulacje ewolucji deformacji zachodzącej przez poślizg w ramach nanoskalowego opisu plastyczności* (16 XII, 16 uczestników)

Częstochowa

- dr hab. inż. A. Bokota – *Model numeryczny posuwowego hartowania elementów maszyn wykonywanych ze stali narzędziowych* (13 I, 15 uczestników)
- prof. J. Merkisz – *Kierunki rozwoju spalinowych zespołów napędowych* (22 II, 25 uczestników)
- mgr inż. A. Kulawik – *Analiza wzajemnego wpływu wybranych zjawisk procesów hartowania stali C45* (10 III, 16 uczestników)
- dr hab. inż. J. Przybylski – *Modelowanie i analiza stanów naprężenia w sprężynach resorowych przy obciążeniach cyklicznych* (16 VI, 12 uczestników)
- mgr inż. T. Domański – *Numeryczna analiza składu fazowego i naprężeń w warstwie wierzchniej elementów stalowych hartowanych posuwowo* (13 X, 13 uczestników)
- dr inż. W. Piekarska – *Modelowanie numeryczne procesu spawania techniką laserową. Strefa wpływu ciepła i naprężenia* (10 XI, 16 uczestników)

Gdańsk

- dr hab. inż. T. Wegner – *Energetyczna metoda modelowania mechanicznych właściwości materiałów* (21 I, 11 uczestników)
- prof. Józef Kubik – *Problemy dynamiki nasyconych ośrodków porowatych* (27 I, 12 uczestników)
- prof. H.A. Mang (Austria) – *Conversion of imperfection – sensitive into imperfection – insensitive elastic structures* (22 III, 20 uczestników)
- mgr inż. W. Werochowski – *Analiza statyczna i wytrzymałościowa kształtowników profilowanych na zimno o przekroju zetowym* (4 IV, 15 uczestników)
- mgr inż. W. Witkowski – *Efektywny 4-węzłowy element skończony o wzbożonym polu odkształceń w nieliniowej 6-parametrowej teorii powłok* (4 IV, 15 uczestników)
- dr hab. inż. J. Rybicki – *Metoda dynamiki molekularnej – możliwości i ograniczenia* (13 IV, 15 uczestników)

- mgr inż. P. Głowacki – *Behaviour of granular materials with discrete element methods* (10 V, 15 uczestników)
- dr inż. D. Bryja – *Deterministyczne i stochastyczne metody analizy drgań mostów wiszących* (24 V, 25 uczestników)
- mgr inż. N. Jankowska – *Wpływ odkształcalności węzłów na rozkład sił przekrojowych w ramach cienkościennych* (23 VI, 12 uczestników)
- prof. Jan Kubik – *Termomechanika materiałów wieloskładnikowych* (30 VI, 14 uczestników)
- prof. V. Eremeyewa (Rosja) – *On elastic micro and nanocryst lattice modelling* (26 X, 15 uczestników)
- mgr inż. Sz. Opoka – *Analiza nieliniowej deformacji i stateczności cienkich powłok sprężystych według sformułowania wewnętrznego* (3 XI, 10 uczestników)
- prof. H.W. Müllner (Austria) – *Elasto-plastic modelling of spruce wood under complex multiaxial loading* (16 XII, 15 uczestników)

Gliwice

- mgr inż. P. Szczepaniak, laureat konkursu „Na najlepszą pracę dyplomową magisterską” przedstawił wyniki pracy magisterskiej – *Zjeżdżalnie wodne. Obliczanie geometrii zjeżdżalni i modelowanie ruchu użytkownika* (5 I, 48 uczestników)
- mgr inż. M. Pawlak – *Modelowanie dynamiki elektrowni wiatrowych*, mgr inż. A. Guzik – *Modelowanie i identyfikacja sił mięśniowych kończyny górnej człowieka* (8 VII, 24 uczestników)
- prof. C. Kratochwil (Czechy) – *Problemy modelowania układów mechatronicznych* (24 XI, 32 uczestników)
- A. Sobaś, J. Konaszewski – *Wzornictwo przemysłowe – praktyka projektowa* – organizowane dla studentów przy współudziale koła naukowego „Mechatronika” (21 XII, 35 uczestników)

Kielce

- dr hab. inż. J. Szadkowski, prof. PŚk – *Model balistyczny. Stabilność obiektów balistycznych w ruchu obrotowym* (2 III, 7 uczestników)
- dr hab. inż. D. Bojczuk, prof. PŚk – *Zastosowanie pochodnej topologicznej i skończonych modyfikacji w optymalizacji konstrukcji* (6 IV, 7 uczestników)
- prof. Cz. Woźniak – *Materiały gradientowe: motywacja, koncepcja, realizacja* (14 VI, 16 uczestników)

Kraków

- prof. dr hab. inż. J. Kawecki – *Wspomnienie pracy naukowej i osoby Profesora Romana Ciesielskiego* (9 V, 14 uczestników)
- dr inż. Leszek Majkut – *Wibroakustyczne symptomy pęknięcia belki* (14 XI, 12 uczestników)
- dr hab. inż. B. Sapiński, prof. AGH – *Praktyczne zastosowania cieczy magneto-reologicznych w dynamice konstrukcji* (5 XII, 11 uczestników)

Lublin

- doc. dr inż. J. Banaszek – *O pewnym mechanizmie oddziaływania oleju na prędkość pęknięcia stali* (23 III, 13 uczestników)

- prof. W. Gołądek, dr M. Szymański – *Przewodzenie dźwięku w uchu człowieka*, dr G. Wójcik – *Nieliniowość i samoorganizacja w modelowym układzie wzrokowym ssaka* (7 VI, 26 uczestników)
- prof. J.M. Balthazar (Brazylia) – *Some new results and future perspectives on nonlinear dynamics and control synthesis of ideal and non-ideal vibrating problems* (8 XII, 16 uczestników)
- prof. K.V. Avramov (Ukraina) – *Asymptotic analysis of cylindrical shells nonlinear dynamics using reduced models* (16 XII, 46 uczestników)
- prof. K.V. Avramov (Ukraina) – *Engineering applications of Melnikov theory* (16 XII, 10 uczestników)

Łódź

- prof. dr inż. Cz. Woźniak – *Materiały gradientowe: koncepcja, motywacja, realizacja* (4 II, 49 uczestników)
- Prezentacja firmy ZWICK – *Maszyny wytrzymałościowe i metody pomiaru podstawowych parametrów wytrzymałościowych (materiałowych)* (1 III, 16 uczestników)
- prof. R. Černý (Czechy) – *Determination of salt transport and storage parameters of building materials*, dr inż. M. Koniorczyk – *Numeryczne modelowanie sprężonych zjawisk ciepno-wilgotnościowych i transportu soli w odkształcalnych materiałach budowlanych* (10 V, 13 uczestników)
- mgr inż. L. Ciechowski – *Stateczność dynamiczna w zakresie sprężysto-plastycznym kompozytowych płyt poddanych złożonemu obciążeniu impulsowemu*, mgr inż. J. Jankowski – *Dynamiczna odpowiedź cienkościennych kompozytowych belek-słupów o przekrojach otwartych i zamkniętych* (14 VI, 12 uczestników)
- dr inż. N.E. Saveleva (Rosja) – *Mathematical modeling of chaotic vibrations of closed cylindrical shells and panels* (13 VII, 16 uczestników)
- dr hab. inż. B. Rogowski, prof. PŁ – *Piezoelektryki – mechanika pękania* (20 IX, 13 uczestników)

Opole

- dr inż. S. Zeweld – *Transport i fundamentowanie maszyn ciężkich* (12 I, 20 uczestników)
- dr inż. R. Pawliczek – *Zmęczenie stali 18G2A dla blokowych obciążeń zginających przy zadanych wartościach obciążenia średniego* (9 II, 19 uczestników)
- dr inż. A. Karolczuk – *Application of energy parameter for fatigue life estimation under uniaxial random loading with the mean value* (16 III, 22 uczestników)
- dr inż. A. Niesłony – *Wyznaczenie map stopnia uszkodzenia metodą spektralną z wykorzystaniem MES* (13 IV, 20 uczestników)
- dr inż. G. Jezierski – *Energia jądrowa wczoraj i dziś* (11 V, 21 uczestników)
- dr inż. D. Boroński – *Doświadczalna analiza rozkładów odkształceń w strefach zmęczeniowego pęknięcia* (15 VI, 23 uczestników)
- P. Hoerner de Roithberg – *Możliwości systemu czasu rzeczywistego i oprogramowania labVIEW w zastosowaniach do badań wytrzymałościowych materiałów konstrukcji* (7 IX, 24 uczestników)

- mgr inż. T. Banaszkiewicz – *Modelowanie koszty stalowych zbiorników prostopadłościennych* (12 X, 18 uczestników)
- mgr inż. Z. Marciniak – *Trwałość zmęczeniowa stali konstrukcyjnych przy nieproporcjonalnym zginaniu ze skręceniem* (23 XI, 18 uczestników)
- dr inż. C. Lachowicz – *MSC Fatigue* (7 XII, 20 uczestników)

Poznań

- prof. J. Klepaczek (Francja) – *Kryteria zniszczenia i eksperymenty dynamiczne dla materiałów kruchych* (28 XI, 23 uczestników)
- prof. J. Sempruch – *Ocena trwałości i wytrzymałości zmęczeniowej elementów konstrukcyjnych* (5 XII, 21 uczestników)
- prof. A. Litewka (Portugalia) – *Kształcenie inżynierów w Portugalii* (20 XII, 35 uczestników)

Rzeszów

- mgr inż. Tomasz Kopecki – *Numerycznie eksperymentalna analiza stanu naprężenia w warunkach zakrytycznej deformacji powłoki walcowej o profilu otwartym* (12 II, 15 uczestników)
- mgr inż. J. Bakumowicz – *Badania eksperymentalne oraz analiza numeryczna stanów granicznych płyt przekładkowych* (15 IV, 17 uczestników)
- dr inż. J. Zacharzewski – *Propagacja szczelin w warunkach obciążeń zmiennych cienkościennych płyt ze wstępną szczeliną. Analiza numeryczna i eksperyment* (23 VI)
- mgr inż. P. Mazurek – *Badania nośności granicznej węzłów ustrojów nośnych konstrukcji lotniczych. Obliczenia numeryczne oraz badania eksperymentalne* (12 IX, 22 uczestników)

Szczecin

- mgr inż. R. Kostek – *Badania kontaktowych mikrodrgań normalnych oraz ich wpływu na redukcję oporów tarcia w układzie* (18 III, 23 uczestników)
- mgr inż. R. Rubinek – *Analiza drgań nieliniowych w procesie skrawania toczeniem elementów metalowych* (31 III, 19 uczestników)
- prof. P. Aliawdin – *Nośność graniczna konstrukcji w przypadku obciążeń zmiennych* (22 IV, 15 uczestników)
- mgr inż. A. Salicki – *Poliptymalizacja przekryć strukturalnych z uwzględnieniem stanu granicznego użytkowania* (10 VI, 17 uczestników)
- prof. J. Giergiel – *Eksploatacja Marsa* (16 VI, 43 uczestników)
- prof. K. Grudziński – *Analiza nieliniowych normalnych drgań kontaktowych wymuszonych siłą harmoniczną* (20 XII, 18 uczestników)

Warszawa

- prof. E. Świtoński (członek Rady Nauki MNiI) – *Nowy system finansowania nauki w Polsce* (20 VI, 23 uczestników)

Wrocław

- dr inż. W. Puła – *O pewnych zastosowaniach teorii pól losowych do oceny niezawodności fundamentów* (18 V, 18 uczestników)

- prof. K. Sibilski, mgr inż. R. Ruziecki – *Mikrosamoloty. Wyzwanie technologiczne XXI wieku* (1 IV, 16 uczestników)
- dr hab. inż. D. Bryja – *Metody analizy flatteru mostów o dużych rozpiętościach* (23 XI, 17 uczestników)

Zielona Góra

- mgr inż. J. Kaliszuki – *Analiza niezawodności dwuteowego dźwigara z geometrycznymi imperfekcjami środka za pomocą metody Monte Carlo korzystając z MES i SSN* (1 III, 9 uczestników)
- dr hab. inż. J. Marcinowski – *Optymalne trasowanie włókien o powłokach włóknokompozytowych* (5 V, 10 uczestników)
- prof. A. Matysiak – *Fundament zawieszony na sprężynach stanowiska badawczego taboru kolejowego* (26 V, 9 uczestników)
- dr hab. inż. J. Marcinowski – *Zastosowanie analizy falkowej do detekcji pęknięć w konstrukcji* (31 V, 12 uczestników)
- prof. Z. Wilmański – *Modelowanie liniowe i propagacja fal akustycznych w ośrodkach granulowanych* (2 XI, 15 uczestników)
- dr hab. inż. W. Szajna – *Numeryczna symulacja wzmocnienia przepustu* (2 XI, 15 uczestników)

II.2. Seminaria naukowe

Członkowie Towarzystwa, równoległe do zebrań naukowych, prowadzą seminaria naukowe. Poniżej podano ich wykaz:

Częstochowa

- dr hab. inż. S. Kukła, prof. PCz, dr hab. inż. B. Posiadała, prof. PCz, dr hab. inż. J. Przybylski, prof. PCz, dr inż. S. Uzny, dr inż. D. Cekus – *Metody analizy drgań mechanicznych układów ciągłych i dyskretnych* (luty-czerwiec 2005)
- dr hab. inż. A. Bokota, prof. PCz, dr inż. W. Piekarska, dr inż. L. Sowa, mgr inż. T. Domański, mgr inż. T. Kulawik – *Modelowanie matematyczne i numeryczne przemian fazowych stali w stanie stało ciekłym i stałym* (marzec-listopad 2005)

Gliwice

- IX Międzynarodowe Seminarium Mechaniki Stosowanej, Wisła (27-29 V, 30 referatów, 45 uczestników, w tym 19 gości zagranicznych)

II.3. Konferencje naukowe

Stalą formą działalności Towarzystwa jest organizowanie konferencji naukowych. Poniżej podano wykaz tych konferencji.

Białystok

- III Sympozjum „Zniszczenia Materiałów i Konstrukcji”, Augustów (1-4 IV, 113 referatów, 103 uczestników, w tym 13 z zagranicy)

Gliwice

- XLIV Sympozjon „Modelowanie w Mechanice”, Wisła (27 II-3 III, 89 referatów, 103 uczestników, w tym 14 gości z zagranicy)
- Konferencja „Majówka Młodych Biomechaników”, Szczyrk (6-8 V, 19 referatów plenarnych, 14 plakatowych, 64 uczestników)

Łódź

- VIII Międzynarodowa konferencja „Dynamical Systems: Theory and Applications”, Łódź (12-15 XII, 100 referatów, 100 uczestników z 20 krajów świata)

Opole

- The First European Summer School of Fatigue and Fracture (ESSFF1) and The Ninth Polish-Ukrainian-German Summer School of Fracture Mechanics (SSFM9), Zakopane (19-26 VI, 27 referatów, 64 uczestników, w tym 36 gości zagranicznych)
- X Konferencja Mechaniki Pękania, Wisła (11-14 IX, 45 referatów – j. polski, 26 referatów – j. angielski, 81 uczestników, w tym 18 z zagranicy)
- „Jesienna szkoła dla doktorantów Wydziału Mechanicznego Politechniki Opolskiej z zakresu budowy i eksploatacji maszyn”, Pokrzywa (17-19 XI, 13 wykładów, 70 uczestników)

Poznań

- V Konferencja „Nowe kierunki rozwoju mechaniki”, Wilga (8-10 IV, 5 referatów plenarnych, 18 plakatowych, 80 uczestników)

Zielona Góra

- Konferencja „Mechanika Ośrodków Niejednorodnych”, Łągów Lubuski (12-13 V, 53 referaty, 120 uczestników)

II.4. Konkursy naukowe

- Dnia 14 marca 2005 roku Komisja Konkursowa VIII edycji Nagrody Naukowej im. Wacława Olszaka powołana przez Zarząd Główny PTMTS w skład której wchodził profesorowie: Tadeusz Chmielniak, Lech Dietrich, Stanisław Drobnik, Jerzy Maryniak – przewodniczący, Piotr Perzyna, Gwidon Szefer, Andrzej Tylikowski, Piotr Wilde, Czesław Woźniak przyznała nagrodę

dr inż. Izabeli Lubowieckiej z Oddziału Gdańskiego PTMTS

za monografię *Całkowanie nieliniowych równań dynamiki ciała sztywnego i powłok sprężystych*, podkreślając wysoki poziom nagrodzonej pracy.

III Działalność wydawnicza

III.1. Wydawnictwa ciągłe

Komitet Redakcyjny kwartalnika *Journal of Theoretical and Applied Mechanics* działał w składzie:

Redaktor Naczelny	–	prof. Wojciech Nowacki
Redaktorzy Działowi	–	prof. Lech Dietrich
	–	prof. Witold Gutkowski
	–	prof. Wiesław Sobieraj
	–	prof. Lech Solarz
	–	prof. Andrzej Styczek
	–	prof. Andrzej Tylikowski
	–	prof. Czesław Woźniak
Sekretarz i Red. Techn.	–	mgr Ewa Koisar

W **Radzie Redakcyjnej** zasiadali:

Przewodniczący – **prof. Marek Dietrich**

Członkowie Rady:

prof. Angnel Baltov (Bułgaria)	prof. Bertil Storåkers (Szwecja)
prof. Romesh C. Batra (USA)	prof. Jacek Stupnicki
prof. Alain Combescure (Francja)	prof. Dieter Weichert (Niemcy)
prof. Zbigniew Dźygadło	prof. Jose E. Wesfreid (Francja)
prof. Jri Engelbrecht (Estonia)	prof. Piotr Wilde
prof. Jerzy Maryniak	prof. Józef Wojnarowski
prof. Zenon Mróz	prof. Joseph Zarka (Francja)
prof. Zbigniew Olesiak	prof. Vladimír Zeman (Czechy)
prof. Karl Popp (Niemcy)	prof. Michał Życzkowski
prof. Bogdan Skalmierski	

W 2005 roku ukazały się zeszyty: 1/2005 w styczniu, 2/2005 w kwietniu, 3/2005 w lipcu, 4/2005 w październiku, w nakładzie 320 egzemplarzy (z. 3/2005 – 350 egz.).

Łącznie w wydawnictwach ciągłych wydano **71,5** arkuszy wydawniczych.

III.2. Wydawnictwa pokonferencyjne

Białystok

- Zbiór referatów z III Sympozjonu Mechaniki Zniszczenia i Konstrukcji, Augustów, 1-4 czerwca 2005, Politechnika Białostocka, s. 486, Białystok 2005.

Gliwice

- Zbiór referatów XLIV Sympozjonu „Modelowanie w mechanice”, Wisła 27 lutego - 3 marca 2005, Zeszyty Naukowe Katedry Mechaniki Stosowanej Politechniki Śląskiej, z. 29, s. 546, Gliwice 2005.
- Zbiór referatów Konferencji „Majówka Młodych Biomechaników 2005”, Szczyrk 6-8 maja 2005, Zeszyty Naukowe Katedry Mechaniki Stosowanej Politechniki Śląskiej, z. 27, s. 170, + CD, Gliwice 2005.
- Zbiór referatów XI Międzynarodowego Seminarium Mechaniki Stosowanej, Wisła 27-29 maja 2005, Zeszyty Naukowe Katedry Mechaniki Stosowanej Politechniki Śląskiej, z. 28, s. 160, Gliwice 2005.

Łącznie w wydawnictwach pokonferencyjnych wydano **133,75** arkuszy wydawniczych.

Łącznie w wydawnictwach ciągłych i pokonferencyjnych wydano 205,25 arkuszy wydawniczych.

IV Współpraca Towarzystwa z zagranicą

Tradycyjnie już Towarzystwo prowadziło współpracę naukową ze środowiskami mechaników z innych krajów. W ramach podpisanych umów utrzymywano współpracę z GAMM oraz Czeskim i Słowackim Towarzystwem Mechaniki.

W różnych formach działalności naukowej, organizowanej przez PTMTS, udział wzięło 129 gości zagranicznych z 20 krajów świata.

V Podsumowanie

20 maja 2004 roku na zebraniu plenarnym podjęto decyzję o wpisaniu Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej do organizacji pożytku publicznego. 24 czerwca 2004 roku złożono do KRS wnioski, który wymagał wielokrotnych uzupełnień. Po spełnieniu wszystkich wymaganych formalności, postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy Krajowego Rejestru Sądowego, 12 września 2005 roku **Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej otrzymało status i zostało wpisane do rejestru organizacji pożytku publicznego.**

W listopadzie 2004 roku Zarząd Główny złożył wniosek do KBN o dofinansowanie działalności Towarzystwa w 2005 roku. Wniosek obejmował wydawanie kwartalnika JTAM oraz zorganizowanie 4 konferencji. KBN dofinansowało wydawanie kwartalnika JTAM oraz organizację 3 konferencji: *Majówka Młodych Biomechaników 2005*, *V Konferencja „Nowe kierunki rozwoju mechaniki”* i *LIV Międzynarodowe Seminarium Mechaniki Stosowanej*.

Pomimo trudności finansowych Towarzystwo zachowało terminowość ukazywania się poszczególnych zeszytów JTAM oraz utrzymało ich objętość. Tradycyjnie w każdym roczniku wydaje jeden zeszyt monotematyczny. W 2005 roku był to zeszyt 3 *Control in Mechanics* pod redakcją Andrzeja Tylikowskiego.

Podstawową formą działalności statutowej Towarzystwa jest organizowanie konferencji. Komitet Badań Naukowych, przyznając dofinansowanie, potwierdził dużą rolę

tych przedsięwzięć w krzewieniu mechaniki. Mimo ograniczonych środków finansowych (KBN dofinansował tylko 3 konferencje) Towarzystwo zorganizowało wszystkie zaplanowane imprezy naukowe.

Od 2001 roku Towarzystwo posiada stronę internetową www.ptmts.org.pl. Zamieszczane są na niej aktualne wiadomości dotyczące Towarzystwa, pełny Biuletyn Informacyjny PTMTS, informacje o konferencjach, spis treści ostatniego rocznika JTAM oraz streszczenia artykułów z ostatniego wydanego zeszytu. Każdy Oddział ma możliwość umieszczenia swoich informacji pod odpowiednim adresem.

V.1. Działalność organizacyjna

- Zarząd Główny podjął skuteczne działania w celu uzyskania przez Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej statusu organizacji pożytku publicznego. Wpisu dokonano 12 września 2005 roku.
- Zarząd Główny podjął działania w celu uzyskania funduszy z Ministerstwa Edukacji i Nauki na działalność statutową PTMTS w 2006 roku.
- Kwartalnik JTAM ukazuje się terminowo. Ugruntował się zwyczaj wydawania jednego zeszytu monotematycznego w każdym roczniku. Wydano 71,5 ark. wydawniczych.
- Fakt, że prace administracyjne w Oddziałach prowadzone są społecznie, nie wpłynął na większe opóźnienia w sprawozdawczości Towarzystwa.

V.2. Działalność naukowa

- W 2005 roku odbyło się 79 zebrań naukowych, w których udział wzięły 1584 osoby.
- W 2005 roku odbyło się 9 konferencji naukowych, w których udział wzięło 785 osób, w tym 101 gości zagranicznych.
- Odbyły się 3 seminaria.
- Zorganizowano 1 konkurs naukowy.

Pomimo trudnej sytuacji finansowej i znacznego wzrostu kosztów druku, Towarzystwo wydało **133,75** ark. wydawniczych materiałów konferencyjnych i pokonferencyjnych.

Z danych zawartych w sprawozdaniu jednoznacznie wynika, że Towarzystwo, dzięki ogromnemu i bezinteresownemu zaangażowaniu swoich członków, z powodzeniem realizuje zadania statutowe.

Sekretarz Generalny ZGPTMTS

Warszawa, 14 marca 2006 r.

Wiesław Nagórko

Załącznik nr 1**Zebrania organizacyjne w Oddziałach i liczba członków**

Oddział	Liczba zebrań organizacyjnych	Liczba członków
Białostocki	3	15
Bielsko-Bialski	1	12
Bydgoski	3	46
Częstochowski	4	47
Gdański	4	56
Gliwicki	4	147
Kielecki	3	27
Krakowski	2	75
Lubelski	3	22
Łódzki	2	57
Opolski	10	21
Poznański	3	77
Rzeszowski	4	20
Szczeciński	4	36
Warszawski	2	174
Wrocławski	4	71
Zielonogórski	2	24
Członkowie zagraniczni		63
Razem	58	990

Załącznik nr 2**Dane liczbowe o działalności naukowej Towarzystwa**

Forma działalności	Ilość	Liczba uczestników (w tym gości zagran.)	Liczba referatów
Zebrania	79	1584 (9)	83
Konferencje	9	785 (101)	522
Seminaria	3	45 (19)	30
Konkursy	1		
Razem	92	2414 (129)	635

Załącznik nr 3**Zebrania naukowe w Oddziałach Towarzystwa**

Oddział	Liczba zebrań	Liczba uczestników	Liczba referatów
Białostocki	1	9	1
Bielsko-Bialski	2	85	2
Bydgoski	4	146	4
Częstochowski	5	97	5
Gdański	13	194	13
Gliwicki	4	139	5
Kielecki	3	30	3
Krakowski	3	37	3
Lubelski	5	111	6
Łódzki	2	119	8
Opolski	10	205	10
Poznański	3	79	3
Rzeszowski	4	54	4
Szczeciński	6	135	6
Warszawski	1	23	1
Wrocławski	3	51	3
Zielonogórski	6	70	6
Razem	79	1584	83